

کیفیت روند بهبود زخم در ماهی

سمانه یآوری^۱، مرجان بنی حسن^۲ و داور شاهسونی^۳

۱ و ۲- دامپزشک، ۳- دانشکده دامپزشکی دانشگاه فردوسی مشهد

پست الکترونیکی مسئول مقاله: dr81_yavari@yahoo.com

پوست ماهی به عنوان نخستین سد دفاعی، نقش مهمی در تنظیم رابطه بین ماهی و محیط ایفا می کند. از آنجاکه محیط آبی و کوتیکول دارای تعداد زیادی ارگانیزم های بیماریزا می باشند، لذا پوست به عنوان یکی از شاخصه ها جهت بررسی سلامت و بهداشت ماهی محسوب می شود. عوامل متعددی از جمله پارگی به وسیله اشیاء برنده، زخم های ناشی از انگل ها، میکروب ها، تابش UV و... را میتوان نام برد. بهبود زخم و ترمیم پوست ماهی به عوامل مختلفی نظیر pH، درجه حرارت آب، رژیم غذایی، استرس و... بستگی دارد. بهبود زخم های پوستی در ماهی با توجه به قرارگیری در محیط با فشار اسمز متفاوت و آلوده به انواع میکروارگانیزم های فرصت طلب دارای اهمیت حیاتی است. در بررسی ماکروسکوپی به دنبال ایجاد زخم عضلات از دو طرف منقبض شده، موجب ایجاد شکافی شکل بر روی پوست می گردد. میزان خونریزی پس از ایجاد زخم در ماهیان متفاوت بوده، عموماً در عرض ۲-۵ دقیقه متوقف می شود. در کمتر از یک ساعت پس از ایجاد زخم منطقه مجاور آن روشن تر از رنگ طبیعی پوست شده و... در بررسی ماکروسکوپی خونریزی وسیع، وجود اکسودا، تجمع ترومبوسیت ها در محل زخم، نازک شدن اپیدرم در محل دور از زخم و یک لایه سلولی از آن بر روی لبه زخم دیده میشود. اپیدرم جدید در محل زخم فعال شده و سلول های اپیدرمی بیشتری به سمت شکاف مهاجرت می کنند. دژنراسیون عضلات و نفوذ سلول های آماسی نظیر ماکروفاژ، نوتروفیل و لنفوسیت در محل زخم حضور می یابند. از جمله داروهای مؤثر در تسریع روند التیام زخم در ماهیان می توان به حمام و پماد فنی توئین سدیم، پماد ویتامین A، حمام و پماد اکسیدروی و سولفات روی اشاره کرد. از این میان فنی توئین سدیم به روش حمام و سپس پماد آن در ترمیم ضایعات جلدی مؤثرتر بوده و موجب تسریع روند التیام می گردد. حمام و پماد اکسیدروی و پس از آن پماد ویتامین A در درجه بعدی اهمیت قرار دارند.

کلمات کلیدی: ماهی، روند بهبود زخم، پوست